Ona Kondratienė
(1931 09 25–2020 09 14)

2020 m. rugsėjo 14 d. netekome žymios mokslininkės, garsios geologės ir palinologės, kvartero periodo sluoksnių stratigrafijos specialistės, geros archeologų draugės ir pagalbininkės, aktyvios visuomenininkės ir nuoširdžios kolegės habil. dr. Onos Kondratienės.

Ona Kondratienė (Zinkevičiūtė) užaugo Juodausių kaime netoli Ukmergės. Mokėsi garsiojoje Ukmergės A. Smetonos gimnazijoje, vėliau Vilniaus S. Nėries vidurinėje mokykloje. 1950 m. pradėjo geologijos studijas Vilniaus universiteto Gamtos mokslų fakultete. Į jas pakliuvo tarsi pusiau atsitiktinai, nes svajojo apie archeologiją, o brolis Zigmas Zinkevičius, vėliau garsus Lietuvos kalbininkas (1925–2018), viešėdamas Sibire pas pusbrolį stojimo dokumentus į Vilniaus universitetą pateikė į geologiją. Prof. J. Dalinkevičiaus paraginta O. Kondratienė susidomėjo sporų ir žiedadulkių tyrimo metodu ir jo taikymu stratigrafijoje. Baigusi universitetą, studijas pratęsė aspirantūroje Lietuvos mokslų akademijos Geologijos ir geografijos institute. 1960 m. apgynė daktaro disertaciją „Lietuvos neopleistoceno stratigrafija ir paleogeografija remiantis palinologiniais duomenimis“.

Onos Kondratienės mokslinė karjera prabėgo Geologijos institute ir buvo skirta kvartero stratigrafijos, tarpledynmečių paleogeografijos tyrimams. Remiantis jos atliktų tyrimų duomenimis, buvo aprašytos atskirų kvartero laikotarpių paleogeografinės sąlygos, apibūdinti jų skiriamieji bruožai, o stratigrafinėse schemose išskirti nauji stratonai. Ilgamečių tyrimų duomenis mokslininkė susistemino 1996 m. išleistoje monografijoje „Lietuvos kvartero stratigrafija ir paleogeografija remiantis paleobotaninių tyrimų duomenimis“, pagal kurią 1998 m. apgynė habilituotos daktarės disertaciją. Savo mokslinius darbus O. Kondratienė paskelbė devyniose knygose bei 120 mokslinių publikacijų.

O. Kondratienė buvo plačios pasaulėžiūros mokslininkė, ji domėjosi įvairiausiomis mokslinėmis temomis. Ypač ją domino archeologija. Ji buvo archeologų draugijos narė, dažnai įsijungdavo į archeologinius tyrimus – atlikdavo sporų ir žiedadulkių analizę bei paleogeografinės aplinkos rekonstrukciją įvairiuose archeologiniuose objektuose (Vilniaus Žemutinės pilies Valdovų rūmų teritorijoje, Žemaitiškės, Šventosios, Nidos senovės gyvenvietėse ir kt.).

O. Kondratienė buvo ne tik iškili mokslininkė, bet ir nenuilstanti visuomenininkė bei gera mama. Daug širdies ir laiko ji atidavė etnografiniam ansambliui „Apynys“, aktyviai dalyvavo Atgimimo Sąjūdžio, vėliau Tėvynės sąjungos partijos, taip pat „Caritas“ organizacijos veikloje. Onutė, kaip ją vadino kolegos, kartu su savo šviesios atminties vyru irgi geologu Alfonsu (1932–2001) užaugino dukrą Viktoriją ir sūnų Laimutį, labai mylėjo tris savo vaikaites, spėjo pasidžiaugti keturiomis provaikaitėmis.

Draugai, kolegos ir bendraminčiai Oną Kondratienę visada prisimins kaip nuoširdų, nepaprastai darbštų žmogų, nenuilstančią kolegę, visada randančią laiko mokslinėms diskusijoms ir konsultacijoms, žavinčią savo neišsenkančia energija.

Dalia Kisielienė

Onos Kondratienės priešistorės tematikos bibliografija

1. Lietuvos miškai priešistoriniais laikais, *Mūsų girios*, 1958, nr. 9, p. 18–21.
2. Gedimino kalno ir arsenalo kultūrinių sluoksnių susidarymo paleogeografijos bruožai, *Vilniaus pilys naujausių mokslinių tyrinėjimų šviesoje. Mokslinės konferencijos tezės (1983 m. gruodžio 20 d.)*, Vilnius, 1983, p. 15–17.
3. 1988 ir 1989 m. palinologinių tyrimų duomenys, *Vilniaus Žemutinės pilies rūmai (1989 m. tyrimai)*, Vilnius, 1991, p. 96–102.
4. Palynologishe Angaben über die Entwicklung des Ackerbaus in Litauen, *PACT*, *Journal of the European network of scientific and technical cooperation for cultural heritage*, Rixsensart, 1998, t. 54, p. 61–67.
5. Nežinome, kur ir kaip, *Lietuvių tauta*, 1999, kn. 4, p. 11–12.

Sudarė Gintautas Zabiela